

LT

LT

LT

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.1.10
KOM(2010) 810 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Programos „Kultūra“ įgyvendinimo tarpinė vertinimo ataskaita

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Programos „Kultūra“ įgyvendinimo tarpinė vertinimo ataskaita

TURINYS

1.	IŽANGA	3
2.	PAGRINDINIAI PROGRAMOS FAKTAI.....	3
3.	IŠORINIS VERTINIMAS	4
3.1.	Vertinimo sąlygos ir tikslas.....	4
3.2.	Metodika	4
3.3.	Nustatyti faktai.....	4
4.	Pagrindinės vertinimo rekomendacijos ir Komisijos pastabos	8
5.	Komisijos išvados	11

1. IŽANGA

Ši ataskaita teikiama pagal 2006 m. gruodžio 12 d.¹ Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1855/2006/EB², nustatančio programą „Kultūra“ (toliau – programa) 13 straipsnio 3 dalies a punktą, pagal kuri Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui iki 2010 m. gruodžio 31 d. turi būti pateikta pasiektų rezultatų ir kokybinių bei kiekybinių programos įgyvendinimo aspektų tarpinė vertinimo ataskaita. Ataskaitoje pateikiama Europos Komisijos nuomonė apie pagrindines galutinio išorinio programos vidurio laikotarpio vertinimo išvadas ir rekomendacijas, su kuriomis galima susipažinti

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm.

2. PAGRINDINIAI PROGRAMOS FAKTAI

Sprendime Nr. 1855/2006/EB (toliau – sprendimas) nustatyta, kad bendras programos tikslas yra skatinti bendrą europiečiams ir bendru kultūros paveldu grindžiamą kultūros erdvę, plėtojant kūrėjų, kultūros darbuotojų ir kultūros institucijų kultūrinį bendradarbiavimą, kad būtų skatinamas Europos pilietybės formavimas. Šio tikslo siekiama įgyvendinant konkrečius programos tikslus:

- skatinant tarpvalstybinį kultūros darbuotojų mobilumą;
- skatinant tarpvalstybinę kūrinių ir meno bei kultūros dirbinių sklaidą;
- remiant kultūrų dialogą.

Programą sudaro trys pagrindinės dalys. Šios dalys yra:

¹ Su pakeitimais, padarytais 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimu Nr. 1352/2008, OL L 348, 2008 m. gruodžio 24 d., p. 128.

² OL L 372, 2006 m. gruodžio 27 d., p. 1.

- 1 dalis – parama kultūros veiksmams, visų pirma daugiamečiams bendradarbiavimo projektams, bendradarbiavimo priemonėms ir specialiesiems veiksmams;
- 2 dalis – parama institucijoms, dirbančioms kultūros srityje Europos lygiu;
- 3 dalis – parama tiriamiesiems darbams, informacijos rinkimui ir platinimui bei veiklai, kuria siekiama kuo labiau padidinti projektų poveikį Europos kultūrinio bendradarbiavimo srityje.

Pagal 1 dalį įgyvendinami kultūrinio bendradarbiavimo veiksmai, teikiamos dotacijos literatūrai versti, įgyvendinami specialieji bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis rėmimo veiksmai, organizuojami Europos kultūros sostinių projektai ir teikiami keturi europiniai kultūros srities apdovanojimai. Pastaruosius du veiksmus tiesiogiai administruoja Komisija (Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas), o kitus Komisijos vardu administruoja Komisijos Švietimo, garso ir vaizdo bei kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA).

Programa nustatyta 2007 m. sausio 1 d.–2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiui. Šioje ataskaitoje apžvelgiamos visos programos dalys (išskyrus Europos kultūros sostines, nes jos įvertintos atskirai³) ir visa geografinė teritorija, kurioje programa buvo įgyvendinama per pirmuosius trejus metus.

3. IŠORINIS VERTINIMAS

3.1. Vertinimo sąlygos ir tikslas

Nepriklausomam išoriniam vertinimui atlikti pasirinkta bendrovė *ECOTEC Research and Consulting Ltd.* Siekta įvertinti, kaip įgyvendinama programa ir siekiama jos tikslų, pateikti informacijos apie tai, kiek jau įgyvendintais veiksmais prisidėta prie sprendime nustatytų tikslų ir prie bendrųjų ES kultūros srities veiklos tikslų, nustatytų Sutarties dėl ES veikimo 167 straipsnyje, ir prisidėti rengiant ir įgyvendinant šią programą pakeisiančias būsimas kultūros srities programas.

3.2. Metodika

Atliekant išorinį vertinimą taikyta klausimais pagrįsta metodika, naudojant pagrindinius svarbos, našumo, veiksmingumo ir tvarumo kriterijus. Tiriant buvo nagrinėta antrinė informacija (taip pat peržiūrėti programos duomenys); peržiūrimos tam tikros pasirinktos finansuotų projektų bylos; surengti 78 pokalbiai su paramos gavėjais, programų įgyvendinimo įstaigomis ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis; tirta konkreti tikslinė grupė; dalytasi informacija su programos „Kultūra“ valdymo komitetu ir ištirta 11 atskirų projektų. Atliktos dvi apklaustos internetu: programą remiančių organizacijų apklausa ir paramą literatūrai versti gavusių leidyklų apklausa. Į klausimus atsakė atitinkamai 50 ir 40 proc. apklaustųjų iš 34 šalių, taigi pateikta pakankamai daug atsakymų.

3.3. Nustatyti faktai

1. Svarba

³ Vis dėlto šiame vertinime apžvelgiamos Europos kultūros sostinių renginių ir kitų programos dalių sąsajos.

Atlikus vertinimą prieita išvada, kad programos „Kultūra“ vaidmuo skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą, savitarpio mokymąsi ir sektoriaus profesionalų ugdymą ir sudarant Europos piliečiams geresnes sąlygas susipažinti su kitų Europos šalių kūriniais yra unikalus. Netiesiogiai šia programa prisidedama plėtojant turinį, labai svarbų tvariam ekonomikos augimui ir naujų darbo vietų kūrimui užtikrinti, be to, skatinamas kūrybiškumas ir inovacijos.

Ataskaitoje pabrėžiama, kad programa ypač svarbi saugant Europos kultūros ir kalbų įvairovę, užtikrinant, kad būtų saugomas ir turtinamas ES kultūros paveldas, kaip nustatyta ES sutarties suvestinės redakcijos 3 straipsnio 3 dalyje ir Sutarties dėl ES veikimo 167 straipsnyje, ES pagrindinių teisių chartijoje (ypač 22 straipsnyje) ir ES išipareigojimuose pagal UNESCO konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo.

Programos tikslais prisidėta prie siekių, nustatytų 167 straipsnyje, kuriame taip pat numatyta, kad Sąjunga veikia siekdama remti ir papildyti valstybių narių veiklą europinės reikšmės kultūros paveldo geresnio pažinimo ir populiarinimo srityje, europinės reikšmės kultūros paveldo išsaugojimo ir apsaugos srityje, nekomercinių kultūrinių mainų, ir meninės ir literatūrinės kūrybos srityse.

Ši programa glaudžiai susijusi su naująja Europos kultūros darbotvarke, nors pastaroji nustatyta vėliau. Dalis paramos tiesiogiai susijusi su šios politikos procesais (pilietinės visuomenės platformomis, politikos analizės grupėmis ir tyrimais), o kita dalis tiesiogiai su jais nesusijusi, tačiau susijusi su galimybėmis gauti gerosios praktikos pavyzdžių ir įgyti patirties, kuria galima pagrįsti politikos procesus (kalbama apie bendradarbiavimo projektus, specialiuosius veiksmus ir literatūros vertimo projektus).

Bendradarbiavimo projektai (visų formų), kuriems pagal šią programą skirta didžiausia finansavimo dalis, ir ES lygmens organizacijų parama yra labai svarbūs siekiant visų trijų nurodytų tikslų. Visų pirma jais galima tiesiogiai remti tam tikros trukmės mobilumą ir su kūriniais sklaida susijusią veiklą. Reikalavimas, kad partnerystės veikloje dalyvautų kelios valstybės, užtikrina, kad jų veikla būtų susijusi su kultūrų dialogu, nes įtraukiami skirtingų kultūrų atstovai. Vis dėlto, nepaisant to, kad dauguma projektų skatintas kultūrų dialogas, palyginti su kitais dviem tikslais šio tikslo įgyvendinimo veikla nėra visada aiški. Todėl paprastai (tačiau ne visais atvejais) kultūrų dialogas yra ne tiek projektų pagrindinis tikslas, kiek šalutinis rezultatas. Literatūros vertimais labai realiai prisidedama prie tarpvalstybinės sklaidos tikslo ir netiesiogiai prie kultūrų dialogo.

Vertinime siūloma ateityje persvarstyti programos tikslus, nes tai būtų tikrai svarbu norint atsižvelgti į naujausius tiek ES politikos pokyčius (pvz., strategiją „Europa 2020“ ir Europos kultūros darbotvarę), tiek kitas kultūros sektorių veikiančias aplinkybes ir artimiausio laikotarpio poreikius (pvz., susijusius su globalizacijos poveikiu ir skaitmeninimu).

2. Veiksmingumas

Iš projektų dokumentų peržiūros ir tyrimų matyti, kad įgyvendinant programą iš esmės sėkmingai pasiekta rezultatų ir padarytas reikšmingas poveikis. Tai įrodo toliau pateikti duomenys. Pagal 2007–2009 m. programą kultūros subjektams suteikta daugiau nei 700 dotacijų – iš viso, skaičiuojant ir bendro organizavimo projektus, dotacijas gavo apie 3 000 organizacijų, o visa suma buvo daugiau nei 120 mln. EUR. Kadangi reikalauta bendro finansavimo, paskatinta skirti kitų lėšų nacionaliniu lygmeniu. Remta veikla sudomino daugiau žmonių ir sudarė geresnes sąlygas susipažinti su Europos kultūra. Remiant literatūros vertimą per 3 metus išversta daugiau nei 1 600 knygų, taigi apie 1,4 mln. skaitytojų gavo progą susipažinti su (nauja) Europos literatūra.

Europos kultūros sostinių projektai nuolat pritraukia milijonus lankytojų ir tūkstančius savanorių, pvz., 2008 m. Liverpulis sulaukė 10 mln. svečių. 2009 m. Europos paveldo dienos renginiuose visoje Europoje apsilankė 25 mln., o „Europos sienų griovėjų apdovanojimų“ (*European Border Breakers Awards*) ceremoniją galėjo stebėti šimtai tūkstančių europiečių, nes ji buvo transliuota 24 šalyse per 12 televizijos stočių, 24 radijo stotis ir internetu.

Daugumos projektų vykdytojų nuomone, tikslai buvo įgyvendinami rezultatyviai.

Sprendime, kuriuo nustatoma programa, ir galiojančiame programos vadove vienareikšmiškai nenustatyta, kokio pobūdžio, formos ir turinio kultūros veikla remiama. Šios lanksčios programos nuostatos leidžia kultūros subjektams imtis kryptingų, jų poreikiams pritaikytų veiklos būdų.

Projektai paprastai taip pat siekiama ir kitų, ne tik programoje nurodytų tikslų. Dažniausiai įgyvendinama dviejų rūšių veikla: kultūrinė veikla (taip pat menų mainai, bendra kultūros kūrybinė veikla, bendri kūriniai, gastrolės ir festivaliai, dalijimasis meno kūriniais) ir paramos veikla (dalijimasis patirtimi ir tinklų kūrimas, informacijos ir praktinės paramos kultūros subjektams teikimas, švietimas, mokymas ir moksliniai tyrimai).

Abiejų rūšių veikla įgyvendinama labai įvairiai. Kultūros subjektų mobilumo ir kūrinių sklaidos tikslai paprastai įgyvendami kartu, pvz., scenos menų organizacijos rengia gastroles ir atlieka naujus kūrinius arba keliaudami menininkai kuria ir pristato naujus darbus. Platesnei auditorijai kūriniai pristatomi vaidinant, rengiant parodas, kartais transliuojant per televiziją ir radiją ir, be abejo, internetu.

Remiantis tyrimo rezultatais didžiausios tarpvalstybinio bendradarbiavimo kliūtys yra sąnaudos, todėl paprastai projektai vykdomi tol, kol užtenka dotacijos, nes dažniausiai veiklai užsienyje reikia papildomų lėšų. Vis dėlto programa davė ilgalaikės naudos, nes:

- mobilumu skatinti menininkų įgūdžiai ir karjeros perspektyvos;
- tarpvalstybiniai mainai, tinklai ir eksperimentinė veikla, dažnai susiję su po įvairias Europos vietas išsisklaidžiusių įgūdžių ir praktinės patirties sritimis ir specifika, skatino menininkus mokytis, kuriant masto ekonomiją ir skatinant kultūros sektoriaus atstovus stiprinti konkrečius profesinius įgūdžius, kad būtų paprasčiau veikti pasauliniu mastu;
- remiant skurdesnių šalių menininkus programos bendradarbiavimo reikalavimais padėta mažinti geografinės padėties nulemtus skirtumus;
- padėta skleisti kitų Europos šalių ar bendrai kurtus europinius kūrinius ir sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei su jais susipažinti;
- skatintas platesnis, viena šalimi neapsiribojantis asmenų ir organizacijų požiūris.

Didžiausias programų skirtumas yra susijęs su literatūros vertimu. Teikiant paramą labai padėta skatinti skleisti literatūros kūrinius ir sudaryti geresnes sąlygas susipažinti su kitų Europos šalių literatūra, vis dėlto daugiausia versta iš anglų ir prancūzų kalbų (daugiau nei keturiais atvejais iš dešimties) ir daugiau nei pusė kūrinių versta į penkias kalbas (italų, vengrų, slovėnų, bulgarų ir graikų). Todėl lieka nepanaudota galimybė skatinti kultūrų įvairovę daugiau verčiant į kai kurias didesnes Europos kalbas, iš kurių po to būtų galima versti į kitas kalbas.

Taigi, remiantis vertinimo išvadomis, programa veiksmingai skatintas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, remta meninė ir literatūrinė kūrybinė veikla ir gerinta kultūrinės raiškos sklaida. Todėl labai prisidėta įgyvendinant bendrą Sutarties tikslą – skatinti Europoje kultūrų įvairovę, pabrėžiant bendrą kultūros paveldą.

3. Našumas

Paklausa, palyginti su finansavimo galimybėmis, buvo didelė: finansavimas suteiktas apytiksliai tik vienai iš keturių bendradarbiavimo projektų pagal programos dalis paraiškai ir tik viena iš trijų paraiškų pateikta Europos lygmeniu veikiančių organizacijų. Literatūros vertimo paraiškų priimta daugiau – apie pusę jų skirtas finansavimas, tačiau ši paklausa neatitinka realaus poreikio versti į tam tikras paplitusias kalbas (visų pirma anglų). Reikėtų pastebėti, kad taip pat yra bendresnė, ne tokia akivaizdi paklausa, nesusijusi su konkrečiu pateiktų paraiškų skaičiumi, nes kai kuriais atvejais finansavimo poreikis buvo, tačiau paraiška galiausiai nebuvo pateikta (pvz., dėl sunkumų gaunant bendro finansavimo dalį).

Patirtos išlaidos iš esmės atitinka prognozes, taip pat dėl pasiskirstymo tarp įvairių programos dalių. Vis dėlto abejojama, ar dėl palyginti nedidelio trečiųjų šalių projektų, kuriuos būtų galima remti iš esamo biudžeto, skaičiaus tose šalyse bus pasiekta pakankama „kritinė masė“.

Šios programos paraiškų teikimo procesas kur kas našesnis ir programa kur kas geriau valdoma nei ankstesnė programa „Kultūra 2000“. Pakeitus procedūras ir Sprendimu 1352/2008/EB iš dalies pakeitus sprendimo 9 straipsnyje nustatytus komitologijos reikalavimus paraiškų teikimo procesas tapo aiškesnis ir trumpesnis nei anksčiau (priklausomai nuo programos dalies jis dabar užtrunka 52–140 dienų trumpiau). Įvairiomis Komisijos ir EACEA priemonėmis supaprastinti pareiškėjams keliami administraciniai reikalavimai. Programos dalyviai iš esmės patenkinti šiais pakeitimais ir programos vadovu, parengtu tam, kad pareiškėjai turėtų išsamios ir patikimesnės informacijos apie finansavimo paraiškas.

Toliau tinkamai veikia kultūros informaciniai punktai (KIP) ir jau galima teigti, kad neseniai nustatyti jų veiklos tvarkos pakeitimai įgyvendinami gerai, taip pat stiprinant KIP ir EACEA darbo santykius. Iš esmės paramos gavėjai teigiamai vertino programos „Kultūra“ matomumą ir Komisijos informacijos sklaidą, tačiau esama požymių, kad būtų galima pasiekti daugiau, visų pirma aktyviau skleidžiant informaciją ES lygmeniu, nors ir pripažįstama, kad padėtis kur kas geresnė nei įgyvendinant programą „Kultūra 2000“.

Bendroje vertinimo išvadoje teigiama, kad programos našumas iš esmės atitiko lūkesčius, susijusius su įvairių tipų organizacijų dalyvavimu ir geografiniu išdėstymu. Taip pat sudarytos sąlygos dalyvauti programoje labai įvairioms ne pelno kultūros organizacijoms ir mažoms bei vidutinėms organizacijoms. Daugiau nei pusė programos dalyvių yra scenos menų atstovai, tačiau taip pat nemažai atstovauja tarpdisciplininėms sritims, nes šis aspektas būdingas daugeliui šiuolaikinės kultūros sričių. Paraiškų teikimo tendencijos (nebūtinai proporcingai atitinkančios sėkmingų projektų skaičių) iš esmės rodo tinkamą dalyvavimo ir šalies dydžio santykį, su aiškia išimtimi literatūros vertimo atveju.

4. Tvarumas

Tvarumo atžvilgiu daugelis bendradarbiavimo projektų buvo vienaip ar kitaip tęsiami, nustatant tvirtą pagrindą tolesnei veiklai, įtvirtinant ilgalaikę naudą ir kuriant tvirtą partnerystę. Vis dėlto šis bendradarbiavimas labai priklauso nuo to, ar organizacijos galės tęsti veiklą tarptautiniu mastu, kai projektai nebebus finansuojami. Dažnai tarpvalstybinio bendradarbiavimo sąnaudos tokios didelės, kad tęsti projektų veiklą visai neįmanoma arba

įmanoma tik kur kas mažesniu mastu. Ataskaitoje teigiama, kad dėl Europos kultūrų ir kalbų skirtumų, dabartinės ekonomikos padėties ir jos poveikio kultūros ir meno finansavimui iš valstybės biudžeto sunku tęsti mobilumo ir sklaidos veiklą, stiprinti pajėgumus ir užtikrinti tvarią šio sektoriaus raidą.

Remiantis informacija, susijusia su pagal 2 programos dalį remiamomis Europos lygmens organizacijomis, dalis šių organizacijų be ES dotacijos tęstų veiklą, tačiau mažesniu mastu.

Europos kultūros sostinės vardas susijusiems miestams dažnai davė ilgalaikių rezultatų: nauja kultūros infrastruktūra ir veikla, pajėgesnis vietos kultūros sektorius ir geresnis kultūros valdymas, aktyvesnis kultūrinis gyvenimas ir geresnis įvaizdis.

4. PAGRINDINĖS VERTINIMO REKOMENDACIJOS IR KOMISIJOS PASTABOS

Remiantis nustatytais faktais vertinime suformuluota 17 rekomendacijų. Rekomendacijos pateiktos pasvyruoju šriftu (Komisijos pozicija – standartiniu) ir suskirstytos į dvi pagrindines kategorijas, priklausomai nuo to, ar jos susijusios su tolesniu programos „Kultūra“ įgyvendinimu iki 2013 m., ar su naujos programos rengimu (po 2013 m.).

1. Šiuo metu įgyvendinama programa

1 rekomendacija

Komisija turėtų toliau tikslinti literatūros vertimui skiriamų dotacijų dydį, siekdama užtikrinti, kad jis atitinka kiekvienos šalies vyraujančias rinkos kainas.

2 rekomendacija

Tolesnė parama festivaliams pagal atskirą programos 2 dalies poskyrį nėra tiesiogiai naudinga. Pagal naują 2010 m. gegužės mėn. paskelbtą programos vadovą šios paramos sąlygos pakeistos ir festivaliams skirtas atskiras programos 1 dalies poskyris, kad festivalius būtų galima remti ne skiriant veiklos dotacijas, o kaip projektus. Be to, festivalius galima rengti kaip bendradarbiavimo projektus, jei jie atitinka taikomus kriterijus, pvz., grindžiami bendradarbiavimo susitarimu.

3 rekomendacija

Reikėtų galutinai pakeisti KIP veiklos tvarką, prireikus proceso metu koreguojant nuostatas, kad būtų užtikrinta nuolat gerinama veikla ir kultūros subjektams būtų teikiamos kuo geresnės paslaugos.

4 rekomendacija

Komisija ir (arba) EACEA turėtų toliau kasmet lankyti projektų įgyvendintojus, kad padėtų paramos gavėjams ir užtikrintų, kad Komisija ir (arba) EACEA yra susipažinusios su projektų turiniu.

5 rekomendacija

Reikėtų nustatyti reikalavimą, kad bendradarbiavimo projektų ir Europos lygmens organizacijų galutinėse ataskaitose būtų nurodytas mobilumo paramą gavusių asmenų skaičius.

6 rekomendacija

Reikėtų toliau skleisti projektų rezultatus rengiant metines konferencijas ir rengiant leidinius, ir kitais tokio pobūdžio veiksmais, jei tam yra išteklių. KIP turėtų raginti projektų paramos gavėjus dalytis patirtimi per vietos lygmeniu organizuojamus informacinius renginius.

Komisijos pozicija

Komisija iš esmės pritaria šioms rekomendacijoms. 2007 m. Komisija pradėjo plataus masto paprastinimo procesą, todėl programa dabar kur kas geriau valdoma ir įgyvendinama, be to, patobulinta daugelis vertinimo ataskaitoje minėtų aspektų, o suinteresuotosios šalys šias pastangas įvertino labai teigiamai.

Pavyzdžiui, nuo 2010 m. festivaliai remiami ne teikiant veiklos dotacijos, o kaip projektai. Taigi ataskaitos 2 rekomendacija jau įgyvendinta. Komisija jau pakeitė esamos programos struktūrą, kad būtų atsižvelgta į 1 rekomendaciją (literatūros vertimui skirtos nustatyto dydžio sumos tikslinamos kas dvejus metus – sumos patikslintos 2010 m. pradžioje, kitas kartas numatytas 2012 m.); 3 rekomendaciją (nuo 2010 m. visapusiškai taikoma KIP veiklos tvarka, kuria siekiama gerinti teikiamas paslaugas, ir manoma, kad atsižvelgiant į vyraujančias sąlygas ji nebus keičiama, kol galios dabartinė programa) ir 4 rekomendaciją (kuo daugiau projektų applanoma (dažniausiai tai atlieka EACEA), tuo geriau Komisija ir (arba) EACEA supranta remiamą veiklą ir gali ją atidžiau stebėti bei skatinti). Būtų įdomu išsamiau išnagrinėti asmenų, dalyvaujančių mobilumo projektuose arba gaunančių mobilumo paramą, skaičių, kaip numatyta 5 rekomendacijoje. Kadangi tam reikėtų šiek tiek pakeisti EACEA projektų galutinių ataskaitų pavyzdžius, reikia nustatyti, kada būtų tinkamiausias laikas šiam pakeitimui.

Metinės konferencijos ir leidiniai bus toliau naudojami projektų rezultatams skleisti (6 rekomendacija), be to, Komisija nagrinės kitas galimybes, atsižvelgdama į turimus išteklius. KIP vietos lygmeniu organizuojamuose informaciniuose renginiuose nuo 2010 m. daugiau dėmesio skiriama dalijimuisi remiamų projektų patirtimi, jei reikia ir įmanoma – dalyvaujant Komisijos ir (arba) EACEA atstovams.

2. Būsima programa

7 rekomendacija

Reikėtų patikslinti bendrus ir konkrečius būsimos programos tikslus, kad būtų atsižvelgta į pokyčius, įvykusius parengus paskiausią programą, taip pat turinčius poveikį kultūros sektoriui ir politikos raidai, pvz., strategiją „Europa 2020“, ja pagrįstas pavyzdines iniciatyvas ir Europos kultūros darbotvarkę.

8 rekomendacija

Reikėtų apsvarstyti tinkamą didžiausio bendro finansavimo pagal programą lygį. Jei didžiausio bendro finansavimo lygis palyginti nedidelis, galima finansuoti daugiau projektų; vis dėlto jei jis pernelyg mažas, subjektai gali būti mažiau suinteresuoti teikti paraiškas ir vykdyti didelio masto projektus. Jei bendro finansavimo lygis neatitinka tikrosios padėties (pvz., nacionaliniu lygmeniu labai sumažinto finansavimo iš valstybės biudžeto, ekonomikos nuosmukio, dėl kurio sunkiau rasti privačių rėmėjų, ir pan.), daug kultūros subjektų faktiškai negalėtų teikti paraiškų pagal programą ir dėl to nebūtų pasiekti programos tikslai. Todėl

būsimoje programoje reikėtų atidžiai įvertinti bendro finansavimo dydžio privalumus ir trūkumus, atsižvelgiant į jos tikslus, prioritetus ir vyraujančias aplinkybes.

9 rekomendacija

Reikėtų toliau užtikrinti tarpdisciplininę programos pobūdį, nes jis atitinka faktinę kultūros sektoriaus raidą, taip pat skaitmeninimo poveikį, nes dėl jo po truputį nyksta sektorių ribos ir tampa įprasta eksperimentuoti apimant daugelį sektorių.

10 rekomendacija

Reikėtų apvarstyti, ar verta toliau skirti daugiamečius ir dvimečius bendradarbiavimo projektus, atsižvelgiant į tai, kad jais siekiama tų pačių tikslų.

11 rekomendacija

Reikėtų apvarstyti trečiųjų šalių dalyvavimą, nes dabar konkrečiais metais atrenkama viena ar kelios šalys ir panašu, kad tai riboja ilgalaikį poveikį, nes nepavyksta pasiekti „kritinės masės“.

12 rekomendacija

Kadangi nepaisant bendrosios rinkos ir laisvo darbuotojų judėjimo tebekyla mobilumo ir sklaidos kliūčių, reikėtų apvarstyti galimybes skirti paramą informacijos, žinių ir rekomendacijų kultūros subjektams, dirbantiems kitoje ES šalyje, gerinimui.

13 rekomendacija

Komisija ir EACEA turėtų apvarstyti, kaip būtų galima paskatinti literatūros vertimą iš mažiau paplitusių kalbų (visų pirma naujųjų valstybių narių) į labiau paplitusias – anglų, prancūzų, vokiečių ir ispanų, nes iš jų dažnai verčiama į kitas kalbas. Taip būtų labai prisidedama prie kultūrų ir kalbų įvairovės skatinimo. Reikėtų taip pat apvarstyti kitas iniciatyvas, kuriomis siekiama padėti skatinti literatūros vertimą.

14 rekomendacija

Reikėtų apvarstyti galimybes pakeisti kategorijos „Atstovavimo ir palaikymo tinklai“ pavadinimą į „Tinklai“, nes ne tik atstovavimo ir palaikymo organizacijos gali labai padėti įgyvendinti menininkų mobilumo, kūrybiškumo ir pan. tikslus.

15 rekomendacija

Atlikus vertinimą paaiškėjo, kad programa reikia (ir galima) skatinti kūrybiškumą ir inovacijas, ir struktūras, tačiau dėl tarptautinio bendradarbiavimo sąnaudų struktūras ar projektus gali būti sunku testuoti baigus mokėti ES dotaciją. Todėl reikėtų apvarstyti, kaip ateityje nustatant paramos skyrimo kriterijus būtų galima užtikrinti, kad skatinant naują ir naujovišką veiklą ir struktūras, nebūtų sudaromos nepalankios sąlygos esamoms struktūroms, kuriomis nuosekliai iš esmės skatinama siekti programos tikslų ir europinės pridėtinės vertės.

16 rekomendacija

Reikėtų apsvarstyti KIP vaidmenį, veiklos tvarką ir skyrimo procesus pagal naujas programas. Prireikus juos reikėtų tikslinti, atsižvelgiant į naujos programos reikalavimus ir kitų ES programų gerą patirtį.

17 rekomendacija

Būsimas programas reikėtų tvarkyti kuo racionaliau ir paprasčiau pareiškėjų ir paramos gavėjų labui, kaip numatyta finansiniuose reglamentuose ir remiantis esamos programos pažanga.

Komisijos pozicija

Komisija iš esmės sutinka su šiomis rekomendacijomis ir rengdama kitos programos (po 2013 m.) pasiūlymą kiek įmanoma į jas atsižvelgs. Į rekomendacijas bus atsižvelgta tiek rengiant programos turinį, tiek nustatant jos administravimo tvarką, nes Komisija ketina padaryti programą kuo paprastesnę ir našesnę.

5. KOMISIJOS IŠVADOS

Komisija pritaria bendroms vertinimo išvadoms – programa labai svarbi skatinant tarpvalstybinį kultūros srities bendradarbiavimą ir įtvirtinant naudą, nurodytą nustatytų faktų skirsnyje. Šia programa tinkamai įgyvendinti Sutarties 167 straipsnyje nurodyti ES kultūros srities veiksmai ir sprendime nustatyti programos tikslai.

Remiantis vertinimo išvadomis keliose konkrečiose srityse reikėtų tam tikrų patobulinimų, tačiau iš esmės dalyviai patenkinti programa ir pripažįsta jos išskirtinę europinę pridėtinę vertę. Be to, vertinime pabrėžiama, kad tokio pobūdžio ES paramos kultūros sektoriui paklausa greičiausiai išliks labai didelė, o galbūt per artimiausius kelerius metus dar labiau padidės, be to, programa prisidedama prie turinio ir žinių raidos, labai svarbios toliau užtikrinant tvarų ekonomikos augimą, kuriant naujas darbo vietas ir skatinant kūrybiškumą ir inovacijas.

Nuo 2007 m. Komisija vis dažniau konsultuojasi su kultūros sektoriumi ir daug dėmesio skiria suinteresuotųjų šalių nuomonei – tai matyti ir šioje vertinimo ataskaitoje.

Kaip minėta 4 skirsnyje, į dabartinę programą „Kultūra“ jau įtraukti tam tikri nauji aspektai ir patobulinimai, kai kuriais atvejais atitinkantys vertinimo rekomendacijas.

Todėl Komisija ketina daugiausia atsižvelgti į šio vertinimo rezultatus rengdama naują ES kultūros srities programą, galiosiančią po 2013 m.